

**2012онЗүүн хойт Азийн засагын газарын холбоот
орчин ахуйн салбар зөвлөлийн илтгэх хуудас**

I	Бүс нутаг тус бүрийн байгаль орчны өнөөгийн байдал болон тулгамдсан асуудалын тухай илтгэх хуудас	1
1	Аомори муж	1
2	Кёото хот	3
3	Шиманэ муж	5
4	Далайн эргийн ойролцоох бүс	7
II	Байгальорчны эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийн үйл ажиллагааны байдал	9
1	10 дэх удаагийн байгаль орчны эрдэм шинжилгээний хурал зохион байгуулах ..	9
2	Тусгай хөтөлбөртэй холбогдох судалгааны хэрэгжилт	9
III	Тусгай хөтөлбөр	10
1	2012 оны тусгай хөтөлбөр	10
	(1) Санал болгох төсөл	10
	(2) Бүс нутаг тус бүрийн оролцоо байдал	10
	(3) Төслийг хэрэгжүүлэх нөхцөл байдал	11
	① Төсөл No.1 Элсийг өргөнөөр хянах зохион байгуулалтын байгууламж (Тояма муж)	11
	② Төсөл No.2 Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн байгаль орчны хөтөлбөр (Тояма муж)	13
	③ Төсөл No.3 Япон Тэнгис · Шар Тэнгисийн хөбөөдэх хөвөмөл будасын Шинжлэл (Тояма муж)	15
	④ Төсөл No.4 Олон улсын Байгаль орчны 6-р Форум “Хил хязгааргүй байгаль” (Далайн эргийн ойролцоох бүс)	16
2	2013 оны тусгай төсөл	19
	(1) Санал болгох төсөл	19
	(2) Бүс нутаг тус бүрийн оролцох хүсэлт гаргасан судалгааны дүн	19
	(3) Санал дэвшүүлсэн байдал	20
	① Төсөл No.1 Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн байгаль орчны хөтөлбөр (Тояма муж)	20
	② Төсөл No.2 Япон Тэнгис · Шар Тэнгисийн хөбөөдэх хөвөмөл будасын шинжлэл (Тояма муж)	21
	③ Төсөл No.3 Олон улсын Байгаль орчны 7-р Форум “Хил хязгааргүй байгаль” (Далайн эргийн ойролцоох бүс)	22
	④ Төсөл No.4 Элсийг өргөнөөр хянах зохион байгуулалтын байгууламж (Тояма муж)	24
IV	Дараагийн координатын бүс	25
1	Дараагийн координатын бүсийн оролцох сонирхолтой бүсийн хэрэгжүүлэх ажил ..	25
2	Судалгааны үр дүн	25
V	Байгаль орчны хүрээлэнгийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө	25

Бүс нутаг тус бүрийн байгаль орчны өнөөгийн байдал болонтулгамдсан асуудалын тухай илтгэх хуудас

1 Аомори мужийн байгаль орчны одоогийн байдал, тулгамдсан асуудал, авах арга хэмжээний тухай

(1) Агаар

< Одоогийн байдал болон тулгамдсан асуудал >

Хүхрийн давхар исэл, Азотын давхар исэл, угаарын хий, Suspended Particulate Matter нь стандарт түвшинг давсан боловч цацраг идэвхт бодис нь тэмдэг бүхий 6 газарт стандарт түвшинээс доогуур байгаа. Энэ нь Азоны давхарга цооролт болон Азийн их газараас ирж байгаа хил дамнасан бохир агаар нөлөөлсөн гэж үзэж байна.

< Арга хэмжээ >

Байнгын ажиглалт, хэмжилт болон агаарын бохирдлоос сэргийлэх хуулийн дагуу тодорхой арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхийн үерэгцээ Хачидо дүүргийн 15 аж үйлдвэр болон бохирдолоос сэргийлэх нийгэмлэгтэй хамтарч ажиллахаар нэгдээд байна.

(2) Ус

< Одоогийн байдал болон тулгамдсан асуудал >

2011 онд хүний эрүүл мэндийг хамгаалахтай холбоотой асуудлаар 46 гол, 5 нуур намаг, далайн эргийн 3 бүсээс судалгаа авахад 1 голд рашаан зэрэгтэй холбоотой байгалийн гаралтай хүнцэл нь стандарт хэмжээг хэт давсан байсан. Амьдрах орчинг хадгалж хамгаалахтай холбоотой асуулгаар 63 гол, 7 нуур, далайн эргийн 8 газарт судалгаа хийхэд стандарт хэмжээнд хүрэх хувь нь 87% гэх хөндлөн график гарсан.

< Арга хэмжээ >

Бохир усны цэвэршүүлэх байгууламжийн үйл ажиллагааг сайжруулахыг дэмжих, бохир устай холбоотой арга хэмжээг өргөжүүлэх талаарх ажилыг хэрэгжүүлж байна. Мөн бохир усны хоолойн бүтэц тогтолцоог өндөржүүлэхтэй холбоотой нарийн заавар, зааварчилгааг хэрэгжүүлж байна.

(3) Хог хаягдал

< Одоогийн байдал болон тулгамдсан асуудал >

Хог хаягдал нь 2010 оны байдлаар мужийн нэг иргэний өлөрийн хаягдал 1,047 g, өмнөх жилтэй харьцуулахад 2g аар буурсан, ресайклын хувь 12.9% буюу өмнөх жилтэй харьцуулахад өөрчлөлт байхгүй байсан.

2011 оны хууль бус хог хаягдлын илрүүлэлт 2-р нэмэгдэж 62 болсон, арга хэмжээ авсан тоо нь өмнөх жилтэй харьцуулахад 1-ээр нэмэгдэж 35 болсон.

< Арга хэмжээ >

2011 оны 3 сард тогтоосон 「Аомори мужийн хязгаарлагдмал баялагийг үр ашигтай дахин дахин ашиглах нийгмийг бүрдүүлэх төсөлийн 2-р төлөвлөгөө」-нд үндэслэн энэ төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхийн тулд авах арга хэмжээг системтэйгээр, төлөвлөгөөтэйгээр хэрэгжүүлж байна. Мөн үргэлжлүүлэн хяналт тавиж хууль бусаар хог хаягдал хаяхаас сэргийлсэн арга хэмжээг авч ажиллаж байна.

Түүнчлэн 2008 оноос эхлэн мужийн иргэд, албан хаагчид, төрөл бүрийн байгууллагааж ахуйн нэгжүүд хамтран хогийг багасгах, ресайклд өгөх 「хайран юм, Аоморигийн иргэдийн хөдөлгөөн」-ийн өрнүүлж, энэхүү хөдөлгөөнөөр нээлттэй өдөрлөг

зохион байгуулж, гялгар уут үнэгүй тараахыг зогсоож (төлбөртэй болгосон) цаасан уутыг дахин боловсруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлж эхлээд байна. 2011 оноос эхлэн иргэдийн хөдөлгөөнийг улам өргөжүүлж дэлхийн цаг уурын дулааралтай холбоотой арга хэмжээ болон 3 R-ийг эрчимжүүлэх бага нүүрстөрөгчийн хий, баялагийг үр ашигтай дахин ашиглах нийгмийг бүрдүүлэхийг зорих мужийн иргэдийн хөдөлгөөнийг шинээр өргөжүүлэн хөгжүүлэх зорилгоор янз бүрийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж байна.

(4) Бүс нутагийн хүрээлэн буй орчныг хадгалах

< Одоогийн байдал болон тулгамдсан асуудал >

2009 оны байдлаар уг мужийн хүлэмжийн хийн хаягдалын хэмжээ нь 14,357000 t -CO₂ буурч, 1990 оныхоос 1.04 дахин болсон. Мөн иргэдийн нэг хүнд ногдох хаягдлын хэмжээ 10.4 t -CO₂ / хүн болж, улсын 9.4 t -CO₂ / хүн-ээс 1.11 дахин болсон.

< Арга хэмжээ >

2011 оны 3 сард баталсан 「 Аомори мужийн дэлхийн цаг уурын дулааралын эсрэг авах арга хэмжээг дэмжих төлөвлөгөө 」 -нд 2020 он хүртэл хүлэмжийн хийг 1990 онтой харьцуулахад 25.0 хувиар бууруулахыг зориж, 「 Аомори бага нүүрстөрөгчийн хийтэй нийгмийг бий болгох хотын захиргааны хэлтэс 」 болон 「 Аомори мужийн дэлхийн цаг уурын дулааралын эсрэг авах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх нийгэмлэг 」 -ээс төлөвлөгөөний хэрэгжилт явцын хянахын зэрэгцээ мужийн иргэд, албан хаагчидын нэгдсэн оролцоотойгоор дэлхийн цаг уурын дулаарлын эсрэг арга хэмжээ авч хэрэгжүүлж байна. Энэхүү арга хэмжээний нэг нь 2012 оноос эхэлсэн иргэд, албан хаагчид, сургууль, байгууллагууд нь байгаль орчноо хайрлан хамгаалах үйл ажиллагаа явуулах, ийм үйл ажиллагаанд оролцох, харилцан хамтран ажиллаж бүс нутагаа экологийн тэнцвэрт байдалд хадгалах гэсэн шинэ арга хэмжээ зохион 「 Аоморигийн экологий орчин ба инээд төсөл 」 -ийн хэрэгжүүлээд байна.

(5) Байгаль орчин

< Одоогийн байдал болон тулгамдсан асуудал >

Дараагийн үеийнхэнд эрүүл сайхан байгалаа өвлүүлэн үлдээхийн тулд байгаль хүрээлэнгийн тухай хуулинд үндэслэн байгаль хүрээлэн, байгаль орчныг хадгалах бүс нутаг, араатан жигүүртнийг агнахаас хамгаалах бүс зэргийг тогтоож хамгаалах, дэлхийн байгалийн өв болох Ширакамисанчиг үндсэн чиг хандлагын дагуу хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээс гадна Ширакамисанчи тунхаг бичиг үйлдэж маш чухал экологийн хамгаалалт хийхээр хичээн ажиллаж байна.

< Арга хэмжээ >

Дэлхийн байгалийн өвийг хамгаалах чуулган (Нэгдүгээр чуулган: 2000 онд Кагошима мужид, Хоёрдугаар чуулган: 2005 онд Аомори мужид, Гуравдугаар чуулган 2007 онд Хятадын Шисэншө) -д болж дэлхийн өвийн хамгаалах, хадгалахад хамтран ажиллахын зэрэгцээ Ширакамисанчи дэлхийн өв газарт харуул хамгаалалт гаргах, дүрэм боловсруулж онгон баялаг байгалийн орчныг хэвээр нь хадгалахад хичээн ажиллах болсон.

2 「Хүрээлэн буй орчныг хамгаас түрүүнд анхаарах газар • Кёото」 -болохыг зорьж ~ Кёото хотын байгаль орчны бодлого ~

(1) Байгаль орчны талаарх бодлого

Кёото хотын захиргаа нь 「Кёотогийн протокол үүссэн газар」 болохын хувьд дараах арга хэмжээг эрчимтэйгээр авч хэрэгжүүлж байна.

- 「Хотын байгаль орчныг хамгаалан халамжлах тогттол」 (1995 оны 12 сар) -д гаргаж, байгаль орчны бодлогын үндсэн чиг хандлагыг тодорхойлох 「Шинэ Кёото хотын байгаль орчны үндсэн төлөвлөгөө」 -г боловсруулсан.

- Нийслэл, хот, мужийн дундаас хамгийн түрүүнд хүлэмжийн хийн хаягдлыг хэмжээг бууруулахыш зорилго болгохын зэрэгцээ 13 салбарт нэгдсэн арга хэмжээг нэвтрүүлэх 「Хотын дэлхийн дулааралтын эсрэг авах арга хэмжээний тогтоол」 -г баталсан (2006 оны 4 сард хэрэгжүүлсэн) . 2010 оны 10 сард тус тогтоолыг шинэчилж, хүлэмжийн хийн хаягдлыг бууруулахыг зорилго болгож, урт хугацааны зорилт (2050 он хүртэл 1990 онтой харьцуулахад ▲80%) дунд хугацааны зорилт (2030 он гэхэд ▲40%) өнөөгийн зорилго (2020 он гэхэд ▲25%) гэж тогтоосон.

- Гэр ахуй, үйлдвэрлэл, худалдаа үйлчилгээ, тээврийн салбаруудад тус бүр зорилт тогтоож「Хотын дэлхийн цаг уурын дулаарлын эсрэг авах арга хэмжээний төлөвлөгөө」 (2011 оны 7 сар) г боловсруулж, мөн 「Кёото хотын C O2 –ийн хаягдлын хэмжээний тогтолцоо」 -г бий болгож, их хэмжээний хаягдал гаргадаг аж ахуйн нэгжид хүлэмжийн хийн хаягдлыг бууруулах арга хэмжээний нэгдсэн үнэлгээний тогтолцоо, том хэмжээний барилга барихад хотын дотор үйлдвэрлэгдсэн модон материал ашиглах, дахин ашиглах боломжтой энергийг нэвтрүүлэхийг үүрэг болгох зэрэг шинэ арга хэмжээ авагдаж байна.

- 2001 оны 4 сард улс даяар анхлан чанар муутай бөгөөд хууль бусаар хаясан хаягдлаас сэргийлэхийн тулд мэргэжлийн хүн хариуцаж 「Хууль бус хаягдал зэрэгт зориулсан тусгай арга хэмжээний өрөө」 -г бий болгож 2002 онд 「Хотын үйлдвэрлэлийн хаягдалийн зөв зохисгүйгээр хаяхаас сэргийлэх тогтоол」 -г гаргасан.

- 2012 оны 3 сард Кёото хотод хязгаарлагдмал баялагийг үр өгөөжтэй дахин хэрэглэх нийгмийг бүрдүүлэх арга, чиглэлийг заасан 「Хотод хязгаарлагдмал баялагийг үр өгөөжтэй дахин хэрэглэх нийгмийг бүрдүүлэх төлөвлөгөө (2-р улирал)」 -г гаргаж, хотын иргэд, ажилчид, төрийн бие даасан арга хэмжээ болон хамтран ажиллах арга хэмжээг дэмжиж ажиллах зэрэг хязгаарлагдмал баялагийг үр өгөөжтэй дахин хэрэглэх нийгмийг бүрдүүлэхийн төлөө чиглэсэн арга хэмжээг авч байна.

- 2012 оны 4 сард үйлдвэрлэлийн хаягдалыг бууруулах, ресайклтай холбоотой заавар, мэдээлэл өгөх, барилга байгууламжийн ажилд туслах иж бүрэн туслалцаа үзүүлэх 「Кёото хотын үйлдвэрлэлийн хаягдлын 3 R дэмжих төв」 -г байгуулж 3 R-г хэрэгжүүлж байна.

- 2007 онд амьд организмыг хадгалах арга хэмжээ болгож 「Хотын устаж алга болох магадлалтай ногоон организмыг хамгаалах тухай тогтоол」 гаргаж, өнөөгийн байдлаар *Leptobotia curta* гэх мэт 25 төрлийн ногоон ургамалыг хотын иргэдийн хамтын оролцоотойгоор хамгаалаад байна.

- 2009 онд улс даяар анх удаа цахилгаан машины хэрэглээг нэмэгдүүлэх зорилгоор 「Хотод цахилгаан авто машины хэрэглээг дэлгэрүүлэх, нэмэгдүүлэх тогтоол」 гаргасан.

(2) 「Хүрээлэн буй орчныг хамгаас түрүүнд анхаарах газар • Кёото」 -болохыг зорьж

2011 оны 3 сарын 1-ний өдөр болсон их цунамигийн гамшигийн дараа байгаль

орчин, энергийн тухай асуудал ихээр өөрчлөгдөж байна. Хотод мэргэжлийн туршлагатай боловсон хүчин, энергийн ертөнц, холбогдох байгууллага зэргээс бүрдэх「Кёото эко·энерги төслийн хэрэгжилтийн хурал」-г зохион байгуулж, дэлхийн цаг уурын дулаарал болон бүс нутагийн эдийн үасгийн хандлагыг чухалд үзэнгээ энергитэй холбоотой арга хэмжээний чиг хандлагын талаар 「энерги үүсэх, энергийг хэмнэх, энергийн нийлүүлэлтийг өсгөх」 гурван зүйлийг чухал төсөл болгож судалж байгаа. Мөн соёл эрдэм шинжилгээний хот болхын хувьд иргэдийн аж үйлдвэртэй хамтран нарны цахилгаан эрчин хүчний байгууламжийг дэмжихийн зэрэгцээ энерги үүсгэх, энергийг хэмнэх байдлаар нийгэмд хувь нэмэр болох хэлбэрийн бизнесийн моделийг дэмжих ногоон компанийг бий болгох үйл ажиллагааг хэрэгжүүлж байна.

Түүнчлэн Хүкүй мужийн Такахана хотод байрлах Кансай цахилгаан станц хувьцаат компани Такахана атомын цахилгаан станцийн хотын бүс нутаг дахь хүрээлэн буй орчинд нөлөөлөх нөлөөг хянах, шалгахын тулд хот доторх газарт цацраг идэвхт бодисын хэмжээг хянах 31 газар (2012 оны сүүлээр) байгуулж, хотын иргэдэд тодорхой хугацаанд орчны цацраг идэвхи бодисын хэмжээний талаарх мэдээлэл олгохоор хичээн, мэргэжлийн туршлагатай хүнээс бүрдсэн техникийн шалгалтын комиссоор хяналтын төлөвлөгөөний судалгаа, хяналтын үр дүнгийн үнэлгээг хийлгэж байна. Үүнээс гадна далайн ёроолдох энерги, нефть, байгалийн хий зэрэг далайн энергитэй холбоотой баялагийн талаар мэдээлэл цуглуулах, судлах зэрэг 「Далайн энергийн баялагийг нээхийг дэмжих Япон тэнгисийн зөвлөл」-г Япон тэнгисийн эрэгийн муж хотуудтай хамтран байгуулсан.

Байгаль орчныг чухалчлах газар Кёотог зорилго болгож сүүлийн үеийн энергийн арга хэмжээ, дэлхийн цаг уурын дулааралын эсрэг арга хэмжээ, хязгаарлагдмал баялагийг үр ашигтай хэрэглэх нийгмийг бүрдүүлэх, ногоон ургамалыг хамгаалах арга хэмжээ авах, Кёотогийн урт удаан түүх дунд өсч ирсэн мэдлэг, соёлыг ашиглан үргэлжлэх боломжтой нийгмийн шинэ моделийг Кёото хотоос эхлүүлэх, хөгжүүлэхийг хүсч байна.

3 Шиманэ мужийн байгаль орчны байдал болон тулгамдсан асуудал

Шиманэ мужид 2011 оны 3 сард баталсан 2-р улирлын Шиманэ мужийн байгаль орчны үндсэн төлөвлөгөөнд үндэслэн байгаль орчныг хүрээлсэн нийгэмийн өөрчлөлтөд анхаарч, байгаль хүрээлэнтэй холбоотой арга хэмжээг авч ажиллаж байна.

(1) Дэлхийн цаг уурын дулаарлын эсрэг авч буй арга хэмжээ

Шиманэ мужийн дэлхийн цаг уурын дулаарлын эсрэг хэрэгжүүлж байгаа үйл ажиллагааны төлөвлөгөө (2011 онд баталсан)-нд үндэслэн, мужийн иргэд, албан хаагчид, төрийн байгууллагууд оролцох Шиманэ мужийн дэлхийн цаг уурын дулаарлын эсрэг авах арга хэмжээний хамтарсан хуралыг зохион байгуулж, үйл ажиллагаа явуулж байна.

Төлөвлөгөөг зорилт нь хүлэмжийн хийн хагасаас илүү хувийг энерги болгон хэрэглэх CO₂-д төвлөрч хүлэмжийн хийн хаягдлыг бууруулах зорилт болгож, энергийн хэрэглээг багасгах зорилтыг нэмж тавьсан.

Цаашид энэхүү зорилгодоо хүрэхийн тулд хүлэмжийн хийн хаягдлын байдал, хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагааны нөлөө, үр дүнг мэдэхийн тулд “Харагдах хэлбэрээр олон нийтэд мэдээлэх” үйл ажиллагааг өрнүүлж , арга хэмжээг хэрэгжүүлэх тэмүүлэл, тасралтгүй үйл ажиллагааг хүлэмжийн хийн хаягдлыг бодитоор бууруулахтай холбох шаардлагатай юм.

Улмаар цаашлаад дэлхийн цаг уурын дулаарлын эсрэг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар улсаас хэрэгжүүлж байгаа энергийн болон дэлхийн цаг уурын дулаарлын эсрэг авах арга хэмжээг анхааран үзэх хэрэгтэй.

(2) Хүн ба байгалийн хамтын баталгаа

Тус мужийн баялаг бүхий үзэсгэлэнт сайхан байгалийг ард иргэдийн нийтийн өмч болгож үзэсгэлэнт байдлаар нь дараагийн үеийнхэнд өвлүүлэн өгөх шаардлагатай юм.

Байгалийн хүрээлэн зэрэгт орон нутагийн байгаль орчныг хамгаалах нийгэмлэг, байгаль хамгаалах эргүүлтэй хамтран байгаль орчноо хамгаалах, дахин сэргээх зэрэг үйл ажиллагаа явуулахын зэрэгцээ байгалийг ажиглах уулзалт, хүрээлэн орчныг судлах, эко аялал зохион байгуулах зэргээр зүй зохистой арга хэмжээнүүдийг авч ажиллаж байна.

Түүнчлэн ногоон организмийг хамгаалах талаар 「 Шиманэ мужийн устах магадлалтай амьтан ургамалыг хамгаалах тогтоол 」 (2010 онд гаргасан) -д үндэслэн, бүсийн нийгэмлэгүүдтэй хамтран ажиллаж устах магадлалтай амьтан ургамалыг хамгаалах арга хэмжээг авах, хэт ихээр агнах, барихаас сэргийлэх, оршин байгаа газар орчныг нь хамгаалах зэргийн тулд арга хэмжээ авч байна.

(3) Агаарын орчныг хамгаалах

Тус мужид фотохимийн оксидант болон Suspended Particulate Matter нь стандарт түвшинд хүрээгүй бөгөөд агаарын байдал сайн үзүүлэлтэйгээр хадгалагдаж байгаа. Мөн тус муж нь эх газарын нөлөөнд автахад амархан байрлалтай тул хүчилтэй бороо, шар элсийн талаар байгаль орчны яамны албаны үйл ажиллагаагаар тасралтгүй хяналт тавигдаж байгаа.

(4) Усны орчныг хамгаалах

Гол болон далайн бүсийн усны чанар нь бохир ус цэвэршүүлэх байгууламжийн засвар үйлчилгээ, гэр ахуйн, үйлдвэр, үйлчилгээний газарын бохир устай холбоотой байдал нь хэвийн хэмжээнд байгаа.

Нөгөөтэйгүүр Шинжико нуур, Накаүмигийн усны чанарыг тусгайлан хамгаалах хуулийг 1993 онд баталж, 5 үе шатаар хуулийн дагуу усны чанарыг хамгаалах төлөвлөгөөг

хэрэгжүүлж, үйлдвэрлэлийн усны хаягдлыг сайтар хянах, гэр ахуйн бохир усны байгууламжийн засвар үйлчилгээний талаар олон нийтэд мэдээлэх гэх мэт үйл ажиллагааг явуулж байна. Үүний үр дүнд 2 нууранд урсан ирж байгаа бохир бодисын хэмжээ буурч байгаа бөгөөд нуурын усны чанарын тогтворжиж, стандарт түвшингээс дээш гараагүй байна. Өнөөгийн байдалаар хоёр нуурын усны чанарыг улам сайжруулахад анхаарч нууранд цутгах голын усны чанарын төрөл бүрийн судалгааг хийж бохирдлын механизмыг илрүүлэхээр ажиллаж байна.

Үүнээс гадна Шинжико нуур болон Накаүми нь Ramsar Convention-д бүртгэгдсэн бөгөөд хоёр нуурын «орчныг хамгаалах» арга хэмжээ авахын зэрэгцээ «гариг гамтай цэвэрхэн хэрэглэх» талаар симпозиум зэргийг зохион байгуулснаар мужийн иргэдэд ойлгуулах болон «Далайн ургамалыг буцаан ашиглах эргэлтийн системийг бий болгох» зэрэг арга хэмжээг авч байна.

(5) Эргэлтийн хэлбэрийн нийгмийг бүрдүүлэх

2-р улирлын Шиманэ эргэлтийн хэлбэрийн нийгмийг бүрдүүлэх төлөвлөгөө (2011 онд баталсан) -д үндэслэн байгаль орчинд хор хохирол учруулахгүй эргэлтийн нийгмийг бий болгохын төлөө хог хаягдалтай холбоотой 3R болон зөв зохистой арга хэмжээг авч байна.

Мөн үйлдвэрлэлийн хог хаягдалыг бууруулах, баялагийг дахин ашиглахыг дэмжихийн тулд үйлдвэрлэлийн хог хаягдалын хэмжээнд татвар тогтоох ажиллагааг нэвтрүүлж байна.

Цаашид хог хаягдалыг бууруулах үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэн явуулахын зэрэгцээ ресайкл хийгдэх шинэ бүтээгдэхүүний нээх, худалдах ажиллагааг өргөжүүлэх зэргээр дахин боловсруулалтыг улам бүр нэмэгдүүлэх шаардлагатай юм.

4 Далайн эргийн ойролцоох бүсийн байгаль орчны байдал болон авч буй арга хэмжээ (2011 оны статистикийн мэдээнээс)

Далайн эргийн бүс дэх байгаль орчныг хамгаалах болон хүрээлэн буй орчныг сайжруулах асуудал нь бүс нутагийн стратегийн хөгжлийн чухал асуудал юм. Далайн эргийн бүс нь байгалийн баялаг болон биологийн төрөл зүйлээр хамгийн баялаг газар бол Орос улсын бүс нутаг юм. Далайн эргийн бүсийн өмнөд хэсэг нь зөвхөн Орос улсын төдийгүй олон улсын нийгэмд маш чухал, үнэ цэнэтэй байгалийн хамгаалалтын газар болон ус байдаг.

(1) Агаар

Сүүлийн үед энергийн үйлдвэрийг шатдаг хий ашигладаг болгох гэсэн том хэмжээний төсөл хэрэгжиж байгаа бөгөөд далайн эргийн бүс нутагийн агаарын бохирдол багасч байгаа юм. Аж үйлдвэрлэлийн болон гэр ахуйн хог хаягдлаас үүсэх агаарыг бохирдуулах бодисын хаягдал 2010 онд 232800 тн, 2011 онд 224900 тн байсан.

Гэвч аж үйлдвэрээс гарч байгаа хаягдлын хэмжээ буурч байгаа ч далайн эрэг орчмын хотын агаарын бохирдолын хэмжээ нилээд өндөр хэвээр байна.

Улсын байгаль орчны мониторын судалгаанаас үзэхэд далайн эргийн бүсийн агаарын бохирдол нь ялангуяа Benzo[a]pyrene, nitrogen dioxide, Formaldehyde, Particulate Matter зэргээс болж бохирдож байна.

(2) Цацраг идэвхт бодисын өнөөгийн байдал

Gamma гаугийн хамгийн их нөлөөлөх хэмжээний жилийн дундаж хэмжүүр 6 ~ 28mR/цаг гэсэн хүрээнд байдаг. 2011 оны далайн эргийн цацраг идэвхт бодисын хэмжээ нь Хүкүшима мужийн атомын цахилгаан станцын осол гарсан үеийг хамруулаад байгальд байх ёстой хэмжээндээ байна.

(3) Ус

2011 онд 333200 куб метрийн бохир ус хөрсөнд хаягдсан байна.

Хөрсний ус ихээр бохирдсоны гол шалтгаан нь одоо хэрэглэж байгаа хогын цэгийнбайгууламж нь хангалтгүй байгаад оршино.

(4) Хог хаягдал

2011 онд хаясан хогийн нийт хэмжээ нь 8,9600000 тн байсан.

Уул уурхайн үйлдэрүүд 4,9900000 тн (55.7%) , цахилгаан хэрэгсэл, газ, ус нийлүүлэх газар 3,4700000тн (38.7%) , үйлдвэрлэл 3300000тн (3.68%) -ний хаягдлыг хаясан байна.

Далайн эргийн бүсийн хаягдалын ихэих хэсгийг металл болон металл бус уурхайн олдворууд, хортой бус шороо, чулуу, хад, шаар, лаг шавар зэрэг эзэлж байна.

Далайн эргийн бүст хог хаягдалыг ресайкл болгохын тулд дэд байгууламжийг бариж эхлээд байна. Одоогийн байдлаар гэр ахуйн хог хаягдлыг ресайкл хийж байна.

Хог хаягдлыг дахин ашиглахын тулд дэд байгууламжийг барих болон сэргээх ажлыг оролцуулан, гэр ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг хариуцах салбарийн үйл ажиллагааг сайжруулах, хөгжүүлэх нь цэвэр нийгмийг бий болгоход чухал зүйл бөгөөд хотын иргэд ая тухтай амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чухал зүйл болно.

Иргэдийн хөрөгнө оруулалтаар хог хаягдлыг хянах системийг бий болгохын төлөөх гол асуудал нь хог хаягдлын захыг нээх явдал юм.

Хог хаягдлын хүнд үзүүлэх муу үр нөлөөнөөс сэргийлэхийн тулд хэрэгжүүлэх арга хэмжээнд иргэдийн хөрөнгө оруулалт хэрэгтэй. Мөн эдийн засгийн хувьд болон байгаль

орчинд ээлтэй хог хаягдлыг боловсруулах системийг бий болгох шаардлагатай.

Хог хаягдлыг ялгах, дахин боловсруулах ажлыг хамруулан, хог хаягдлыг хянах систем боловсруулах, төрөл бүрээр ялган дахин боловсруулах үйлвэр(пластик, шил, мод, электрон, барилгын хог хаягдал зэрэг)-ийг байгуулах хөрөнгө оруулалтын төсөлд хөрөнгө оруулагчдын анхаарлыг татах хэрэгтэй болов уу.

(5) Байгалт орчноо сайжруулахын тулд авах арга хэмжээ

Далайн эргийн бүст төрийн зүгээс хүрээлэн буй орчныг сайжруулах талаар программ болон төсөл хэрэгжигдэж байна. Далайн эргийн бүсийн хүрээлэн буй орчныг хамгаалах үйл ажиллагааны зорилгын гол төсөл нь 2012 оны АРЕС ерөнхий сайдуудын чуулга уулзалтны бэлтгэлийг хангахын тулд Владивосток хотод явагдах дэд бүтцийг нээх их төсөл юм. Энэ төсөл нь " 2013 он хүртэл Алс Дорнод болон Забайкальский крайгийн эдийн засаг, нийгмийн хөгжил " гэсэн үсгийн газарын программ " Ази Номхон далайн бүсийн олон улсын хамтын ажиллагааны тулах цэг болох Владивосток хотын хөгжил " гэсэн дэд төсөлд үндэслэн бүсийн тусгай төлөвлөгөөгөөр хэрэгжигдэж байна.

Энэ салбарын хамгийн чухал бодлого нь хог хаягдал, бохир усыг зохицуулах байгууламжийг барих, хуучин хог хаягдлын байгууламжийг засварлах зэрэг юм. Төсөл хэрэгжих хугацаанд энэ бодлогийг хэрэгжүүлэх төсөв нь нийтдээ ойролцоогоор 110 миллион рубль-д хүрсэн. Үүнээс 70 миллион нь Оросын засгийн газараас, 40 миллион нь бүсээс гарсан.

2012 оны 2 сард Далайн эргийн бүсийн засгийн газараас бүсийн хамгийн хурцадмал байгаль орчны асуудлыг шийдвэрлэх зорилгоор 2013 ~ 2017 он " Далайн эрэг орчмын бүсийн байгалийг хамгаалах " гэсэн шинэ улсын программ гарсан. Хэрэгжүүлэх хугацааны зардал нийтдээ 10 миллион рубльд хүрсэн.

Энэхүү төслийн хамгийн түрүүнд шийдвэрлэх асуудлын нэг нь хог хаягдалд авах арга хэмжээний салбарт иргэдийн хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэхийг зорилго болгож, энэ салбарт бүсийн хөрөнгө оруулалтын орчныг сайжруулах явдал юм.

Далайн эрэг орчмын бүсийн засгийн газар нь олон улсын байгаль орчныг хамгаалах хамтарсан үйл ажиллагаанд идэвхтэй оролцож байна. Хүрээлэн буй орчныг хамгаадаг, судалгааны салбарт Зүүн Хойд Азийн бүсийн орон нутагтай хамтран ажиллахын чухалчилж байна. Энэхүү хамтын ажиллагааны нэг жишээ бол тэмдэг бүхий газарын судалгаа, нүүдлийн шувуудын судалгаа, шар элсний мониторинг зэргийг хэрэгжүүлээд байна.

Хүрээлэн буй орчныг хамгаалах салбарт, Далайн эрэг орчмын бүсийн засгийн газар нь орон нутагийн судалгаа шинжилгээ, эдийн засгийн болон нийгмийн идэвхийг системтэйгээр анхаарч, 2006 оноос Владивосток хотод Алс Дорнод, Забайкальский крайгийн мэргэжилтнүүдэн хооронд олон улсын байгаль орчны форум " Хил хязгааргүй байгаль " -ийг зохион байгуулж байна.

Цаашид Далайн эрэг орчмын бүсийн засгийн газар нь байгаль орчныг хамгаалахын тулд Зүүн Хойд Азийн бүсийн засгийн газартай улам гүн хамтран ажиллах талаар бэлтгэж байна.

【Ишлэл】

Далайн эрэг орчмын бүс нутагийн байгаль орчны байдлын талаар болон байгаль орчинтой холбоотой авч байгаа арга хэмжээний талаар тодорхой мэдээллийг Далайн эрэг орчмын бүсийн байгалийн баялаг, байгаль орчныг хамгаалах төрийн агентлагийн албан ёсны вэб хуудасны өнгөрсөн жилийн тайланд дурдсан байгаа болно.

Байгаль орчны эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийнүйл ажиллагааны байдал

1 10 дэх удаагийн байгаль орчны эрдэм шинжилгээний хурал зохион байгуулах

(1) Өдөр: 2011 оны 11 сарын 9

(2) Газар : Тояма 「 OARKS CANAL PARK HOTEL TOYAMA 」

(3) Оролцогч: 4 орны 8 бүс

Япон (2) Тояма, Тоттори

Хятад (2) Хэйлунцзян, Хэбэй Мужийн чинхүандао хот

Солонгос (2) Kangwondo, Chungcheongnamdo

Орос (2) Приморский Край, Хабаровский Край

(4) Хурлын үр дүн

а Зарим бүсийн байгаль орчны байдал болон тулгамдсан асуудал

4 бүс(Тоттори муж, Чхунчхон-Намдо, Хабаровск, Хэйлунцзян)-ээс байгаль орчны байдал болон цаашдын асуудлыг талаарх илтгэл тавьгдсан.

б 2011 оны тусгай хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн тухай

Эл тусгай проектын санал засагийн газараас, доорх 4 тусгай проектийн хэрэгжүүлсэн байдалын тухай илтгэл явгдба.

Но.	Төслийн нэр	Төслийн бүс
1	Элсийг өргөнөөр хянах зохион байгуулалтын байгууламж	Тояма
2	Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн байгаль орчны хөтөлбөр	Хабаровск
3	Япон Тэнгис · Шар Тэнгисийн хөбөөдэх хөвөмөл будасын шинжлэл	Тояма
4	Олон улсын Байгаль орчны 5-р Форум“Хил хязгааргүй байгаль”	Приморский

в 2012 оны тусгай хөтөлбөрийн байдалын талаар

2012 оны тусгай хөтөлбөр болгож дараах 2 төслийг санал болгож, түүний ерөнхий агуулгыг танилцуулж оролцогчдын оролцоог шаардсан.

Но.	Төслийн нэр	Бүс
1	Элсийг өргөнөөр хянах зохион байгуулалтын байгууламж	Тояма
2	Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн байгаль орчны хөтөлбөр	Тояма

г Байгаль орчны эрдэм шинжилгээний зөвлөлийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний талаар

Байгаль орчны эрдэм шинжилгээний зөвлөлийн цаашдын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний талаар хяналт хийгдсэн.

д Дараагийн координатын бүс (алба) -ийг сонгох

Дараагийн координатын бүс болгож үргэлжлүүлэн Тояма мужийг сонгосон (2 жилийн хугацаагаар сунгасан) .

1999 оны 7 сараас дараалан явуулж байна

2 Тусгай хөтөлбөртэй холбогдох судалгааны хэрэгжилт

(1) 2012 оны тусгай хөтөлбөрт оролцохыг сонирхогчдыг судлах судалгаа (2012 оны 2 сар)

(2) 2012 оны тусгай хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн байдлын судалгааны хэрэгжилт (2012 оны 10 сар)

(3) 2013 оны тусгай хөтөлбөрийн төслийн хэрэгжилт (2012 оны 10 сар)

(4) 2013 оны тусгай хөтөлбөрийн төсөлд оролцох хүсэлтэй судалгааны хэрэгжилт(2013 оны 1 сар)

Тусгай хөтөлбөр

1. 2012 оны тусгай хөтөлбөр

(1) Санал болгох төсөл

№.	Төслийн нэр	Санал тавих бүс
1	Элсийг өргөнөөр хянах зохион байгуулалтын байгууламж	Тояма
2	Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн байгаль орчны хөтөлбөр	Тояма
3	Далайн эрэг дэх хөвөмөл будасын шинжлэл	Тояма
4	Олон улсын Байгаль орчны 6-р Форум “Хил хязгааргүй байгаль”	Приморский

Төсөл №.3,4 бол, 10 дэх удаагийн байгаль орчны эрдэм шинжилгээний хуралын сүүлд санал дэвшүлв.

(2) Бүс нутаг тус бүрийн оролцоо байдал (: санал болгох засаг захиргаа ○ : оролцогч)

Төсөл №.		1	2	3	4
Засаг захиргаа					
Япон	Аомори	-	-		-
	Ямагата	-	-		-
	Нийгата	-	-	-	-
	Тояма				
	Ишигава	-	-		-
	Хүкүи	-	-	-	-
	Киото	-	-	-	-
	Хёго	-	-		-
	Тоттори		-		-
	Шиманэ	-	-	-	-
	Ямагүчй	-			-
	Фүкүока	-	-		-
	Сага	-	-		-
Иагасакй	-			-	
Хятад	Лионин	-		-	-
	Хэйлунцзян	-		-	
	Хэбэй (чинхүандао хот)	-	-	-	-
	Жилин	-	-	-	
Солонгос	Kangwondo				-
	Chungcheongnamdo				-
	Gyeongsangnamdo		-		-
Орос	Амур мөрөн	-	-	-	-
	Буриад	-	-	-	-
	Иркутск	-	-	-	-
	Хабаровск				
	Приморский Край				
	Саха	-	-	-	-
	Сахарин	-	-	-	-
	Забайкарие бүс	-	-	-	-
Монгол	Төв аймаг	-	-	-	-
	Сэлэнгэ аймаг	-	-	-	-
Оролцох бүс нутагийн тоо		3 орны 7 бүс	4 орны 9 бүс	3 орны 15 бүс	3 орны 5 бүс

(3) Төслийг хэрэгжүүлэх нөхцөл байдал

Төсөл No.1 Элсийг өргөнөөр хянах зохионбайгуулалтынбайгууламж

(Тояма муж)

1. Зорилго

Ойрын жилүүдэд Зүүн хойт Азийн бүс нутагт элс зэрэг хил давсан агаарын бохирдолын асуудал ил болж, түүнийг шийдвэрлэхийн тулд системтэй арга барилаар байгаль орчны байдлыг өргөн хүрээгээр ойлгох явдал маш чухал болоод байна. Тус төсөлд гадаад дотоодын эдийн засаг, шинжлэх ухааны болон бүс нутагийн хооронд холбоо сүлжээ байгуулж шар элсний байдал болон үр нөлөөг ойлгохын тулд энгийн ажиглалтыг үргэлжлэн хэрэгжүүлэх замаар түүний дүнг цаашид үр ажигтай арга хэмжээ болгож хэрэгжүүлэх, мөн судалгаанд оролцогчдыг байгаль орчныг хамгаалах үзэл сурталыг нэмэгдүүлэх зэрэг зорилгтой болно.

2. Үйл ажиллагааны агуулга

(1) Хэрэгжүүлэх хугацаа

2012оны 4сар ~ 2013оны 3сар(судалгаа явуулах хугацаа нь 2012 оны 3 сараас 2012оны 5 сар)

(2) Хэрэгжүүлэх газар

Судалгаанд оролцогч бүс нутгуудад, аж ахуйн нэгж, сургууль, эрдэм шинжилгээний байгууллага зэрэг

(3) Хэрэгжүүлэх арга

а Судалгааг хариуцагч

Судалгаа хийх бүс нутаг нь аж ахуйн нэгж байгууллага, сургууль зэргийн хамтын дэмжлэгийг авч хэрэгжүүлэх(Оролцогчдын байнгын оролцоог хадгалах, судалгааны аргийг зааварлах)

б Судалгааны арга

- Ажиглалтын судалгаа...Оролцогч бүс, сургууль, аж ахуйн байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлэх
- Бодитоор тэмдэгтэй газарт ажиглалт хийх (Оролцогч бүс нь сургууль, аж ахуйн байгууллага зэргийг удирдах)

Судалгаа хийх газар (барилгын дээвэр зэрэг өндөр газар) -аас эргэн тойрныг харж, таних тэмдэг болох газарыг (яндан ба барилга зэрэг) хэд хэдээр сонгон, судалгаа хийх газараас зайг хэмжинэ.

Өдөр бүр тогтосон цагт тэмдэгт газарыг харж, хэдий хэмжээний хол зайнаас тэмдэглэгээт газар харагдаж буйн нягтална.

в Судалгааны үр дүн

- Тухайн бүсийн оролцогчдын ажигласан ажиглалтын үр дүнг эмхэтгэж Тояма мужид өгөх.
- Тояма муж нь үр дүнг нэгтгэж илтгэх хуудас бичнэ (интернэтэд тавина) .

г Оролцогч бүс

Тоттори Аймаг, Gyeongsangnamdo, Chungcheongnamdo, Kangwondo, Иркутская

область, Хабаровский Край, Тояма Аймаг

д Жилийн төлөвлөгөө

2012 оны 3 сараас 5 сар Судалгаа хийх /шар элс босох үеэр/

2012 оны 6 сар Судалгааны үр дүнг нэгтгэнэ

3.2011 оны үйл ажиллагааны үр дүн

(1) Оролцогч бүс

Ямагата Аймаг, Тоттори Аймаг, Gyeongsangnamdo, Chungcheongnamdo, Kangwondo,
Приморский Край, Хабаровский Край, Тояма Аймаг

(2) Хэрэгжилтийн дүн

2011оны 3 сараас ~ 5 сар Ажиглалтын судалгааны хэрэгжилт

2011оны 6 сар ~ Ажиглалтын судалгааны үрдүнг нэгтгэх

2011оны 3 сар Дадлага уулзалт зохион байгуулах

2012оны 3 сар Судалгааны дүнг Home page-д тав

(http://www.npec.or.jp/northeast_asia/)

Төсөл No.2 Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийнбайгаль орчны хөтөлбөр (Тояма муж)

1. Зорилго

Засаг захиргаа, эдийн засгийн бүс, эрдэм шинжилгээний хүрээлэн хамтран залууст зориулж байгаль орчны асуудлыг практикаар мэдрүүлэх (байгаль орчны сайн дурын үйл ажиллагаа) боломжийг олгож, мэдлэгийг нь дээшлүүлэхийн зэрэгцээ олон улсын байгаль орчны хамтын ажиллагааны тухай ойлголтыг нэмэгдүүлэх, өөрөө санаачлан үйл ажиллагаа явуулж чадах боловсон хүчинг бэлтгэх явдлыг зорилго болгоно.

2. Үйл ажиллагааны агуулга

(1) Хэрэгжүүлэх хугацаа 2012 оны 8 сарын 18 -19ны өдөр

(2) Хэрэгжүүлэх газар Япон Тояма Аймагийн Хими хот

(3) Хэрэгжүүлэх арга

а Сэдэв : “Усны эхийг хамгаалах • бохирдлоос сэргийлэх бодлого”

б Үйл ажиллагааны агуулга :

- Тухайн оролцогч бүсийн төлөөлөгчийн илтгэл
- Хөвөмөл будасоор урлагий буда хийх
- Тор талбих
- Далайн эрэг дагуу цэвэрлэх
- “Байгаль орчиний тунхаг бичиг 2012”-ний илтгэл хийх

Хөвөмөл будасоор урлагий буда хийх

Тор талбих

в Оролцогчид

Ямагүчй Аймаг, Нагасакй Аймаг, Лианонин, Хэйлунцзян, Kangwondo, Chungcheongnamdo, Хабаровский Край, Иркутская область, Тояма Аймаг

г Жилийн төлөвлөгөө

5 сар Оролцогчдыг бүртгэж байна

8 сар Төслийн хэрэгжүүлэлт

д Бусад

Нарийн байдал, доорх Homepage-д байна.

(http://www.npec.or.jp/northeast_asia/youth/program/index2.html)

3. 2011 оны үйл ажиллганы үр дүн

(1) Оролцогчид

Лионин Муж, Хэйлунцзян, Kangwondo, Chungcheongnamdo, Хабаровский Край, Приморский Край, Тояма Аймаг

(2) Оролцогчидын тоо 4 улс, 7 засагийн газарын 65 нэрэс сурагч

• Цаг хугцаа : 2011/8/27 ~ 28

• Газар : Оросын Хабаровский Край

“Сургуулийн гадна сургаан хүмүүжилийн хөдөлгөөн төв”

• Сэдэв : “Хмтаар ой модыг хамгаалах”

• Хөдөлгөөний илтгэл : Эл засагын газарын төлөөлөгчээс илтгэл хийх

• Агуулга : мод ойжуулах хөдөлгөөн, Амурская область дэх байцаалт, хортон шавьж шийдвэрлэх арга хэмжээ, ой модын гйл түймэрийг шийдвэрлэх арга хэмжээ, үрийг ялгаж салгах, үрийг тарих суулгах дадлага

• Бусад : “Байгаль орчиний тунхаг бичиг 2011” -ний илтгэл хийх

Ойжуулах хөдөлгөөний

үрийг тарих суулгах дадлага

Төсөл No.3 Япон Тэнгис • Шар Тэнгисийн хөбөөдэх хөвөмөл будасын шинжлэл (Тояма муж)

1 . Зорилго

Далайн эрэг дээрх давалгаанаас ирсэн хаягдлыг ялгах цэвэрлэх, төрөл зүйл тус бүрээр нь тусгайлан судалгаа хийх, пламтик материалаар хийгдсэн зүйлс зэрэг хиймэл зүйл нь далайн эрэг орчмыг бохирдуулагч зүйл болохыг ухамсарлах, далайн эрэг дээрх давалгаанаас ирсэн хаягдлыг шийдвэрлэх бодлого (далайн эргийн хогонд авах арга хэмжээ) -ийг үндсэн материал болгож, судалгаанд оролцох байдлаар далайн эрэг орчмын иргэдийг “хог хаяхгүй байж, далайг орчноо хамгаалахад сэтгэл гаргах”-д уриалах.

Мөн тус судалгаанд оролцох зарим бүс нутаг нь судалгааны дүн болон далайн байгаль орчныг хамгаалахыг ухамсарлуулах, холбогдох хүмүүсийг далайн эрэг дээрх давалгаанаас ирсэн хаягдлыг шийдвэрлэхэд чиглэсэн арга хэмжээнд хамтран оролцуулах зэргийг дэмжих.

2 . Үйл ажиллагааны агуулга

(1) Хэрэгжүүлэх хугацаа: 2012 оны намар

(2) Хэрэгжүүлэх газар: Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн далайн эрэг

(3) Хэрэгжүүлэх арга

а Оролоцогч нь бага, дунд, ахлах сургуулийн сурагчид болон иргэдийн сайн дурын байгууллагыг оролцоог олж авч хамтран ажиллах

б Судалгааны давтамж: Тухайн бүст жилд 1 удаа

в Судалгааны арга:

• Далайн эргийн амралтын газарт пляжаас эх газар хүртэлх чиглэлрүү үргэлжилсэн ойролцоогоор 3 хэсэгт судалгаа хийх (1 хэсэг нь 10m×10m)

• Судалгаа хийхээр төлөвлөсөн хэсэгийн хаягдлыг түүж, дараах 8 төрөлд хувааж төрөл тус бүрээр нарийвчлан хянах.

пластик хогний төрөл пенополистиролын төрөл цаасан

Зүйлс Даавуун зүйлс шил, лаазны төрөл металлын төрөл

бусад хиймэл эдлэл

г Судалгааны үр дүн: Бүс нутанаас тус мужид өгсөн судалгааны дүнг Япон тэнгисийн байгаль орчны хамтын ажиллагааны төв эрхэтгэж иотгэх хуудас бичнэ.

(4) Оролцох бүс

Аомори,Ямагата,Ишигава,Хёго,Тоттори,Ямагүчй,Фүкүока,Сага,Иагасаки,Kangwondo, Chungcheongnamdo, Gyeongsangnamdo,Приморский Край,Хабаровск,Тояма

(5) Жилийн төлөвлөгөө

Эл засагийн газар,далайн хөбөөнд жилд 1удаа байцаалт Хэрэгжүүлэх .

(6) Бусад

3. 2011оны үйл ажиллагааны дүн

(1) Оролцогчид

Хогкайдо,Аомори,Ямагата,Ишигава,Хүкүи,Киото,Хёго,Тоттори,Ямагүчй,Фүкүока,Сага, Иагасаки,Хэ бэй муж,Chungcheongnamdo ,Kangwondo,Приморский Край,Хабаровск, Тояма

(2) Үр дүн

4 улсын 18 засагийн газарын 38 далайн эрэг дагуу судалгаа хийв.

Илтгэл бичг хийж эл улст хүргэв.

Төсөл No.4 Олон улсын Байгаль орчны 6-р Форум“Хил хязгааргүй байгаль” (Далайн эргийн ойролцоох бүс)

1. Зорилго

• Байгаль орчныг хамгаалах одоогийн нөхцөл байдал болон асуудал, хэтийн чиглэл зэрэгбүх талаар хэлэлцэх.

• Байгалийн баялгийг ерөнхийд нь ашиглах ба байгаль орчныг хамгаалах асуудлд, бүс нутагын засаг захиргааний олон улсын чанар бүхүй ажйлийг ерөнхийлөн дүгнэх ба олон улсын хамтын ажиллагааний хөгжил.

(зорилт)

Зүүн хойт Азийн онцлогын нэг болох улсын хилийг давсан үзэгдэл өргөн хүрээ хязгаард байдаг. Зүүн хойт Азийн олон бүс нутаг ба далай ны өргөн цар хүрээнд хилийг давсан бүс нутаг болнло. Эх газар ба далайд улсын хилийг хөндлөн огтлох гол мөрөн (Амур гол, Уссури гол, Түманная гол) , нуурын хөвөө эрэг дагуу (Ханка нуур) , далай (Беринг далай, Охотское далай, Япон далай) зэргээр бүтэгсэн ерөнхий газар зүй бүхүй систем (экологи) болнло.

Тс бүрь адилгүй улсын болвэч, хилийг давсан бүс нутагын нэг хэсэгийн, байгаль орчныг байдал (далай тэнгисийн урсгал, атмосфер ба усний шилжилт хөдөлгөөн) болон байгалын баялагийн харилцаатай (загас, амьтаний нүүдэл) нарийн холбоо байдаг.

Бас энтэй холбогдэн, бохирдолыг багтаах олон янзынийн хувиралт, нэгэн улсын хилийг давсан бүс нутагаас бусад өөр улст шилжинэ. Түүний төлөө, шинжлэх ухааныг судалгаа, далд байгалийн баялагыг хэмжээг таамаглах, үргэлжлэх бололцоо бүхүй байгаль орчныг хамгаалах ба байгаль орчнй байцах салбарын тухай нягт олон улсын туслалцаа ба уялдуулах ны шаардэгдэж байна.

2. Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа

(1) Хугацаа

2012оны 7сар 17 ~ 21 (Форум гол хурйл ны, 19 ~ 20)

(2) Газар

Влазивосток хот

(3) Зохион байгуулах арга

Эл засагийн газар, орчин ахуйн хамгаалалтд санаа тавих бүлэглэл ба мэргэжилтэнд, 5-дугаар удаагын олон улсын орчин ахуйн чуулган “Улсын хил хязгааргүй байгаль”-ны нээлтийн тухай мэдэгдэж, оролцохыг хүсэх, эл засагийн газарийн орчин ахуйн байгууллагаын төлөөлөгчийг томилох.

Форумын сэдэв : “Улсын хилийг давсан бүс нутагын байгаль орчныг хамгаалах”

Форумын хэлэлцэх сэдэв доорхмэт байж, зөвлөлгөөн ба хурал нээв.

• “Далайн байгаль орчны бохирдолийг сэргийлэх бахамгаалах”

(зөвлөлгөөн)

• “Байгалын гамшиг ба хямрал, улсын хилийг давсан байгаль орчны асуулт ба Азийн номхон далай бүс нутагийн сүрдүүлэг” (хурал)

• “Бар ба ирвэсийг хамгаалах ба ажиглах” (зөвлөлгөөн)

• “Улсын хилийг давсан, амьтаны лон янзын чанрийг хамгаала” (хурал)

- “Алас дорнод бүс нутагийн байгаль орчны бохирдол ба хохиролыг үнэлэх ба эл улсын хамтын ажиллагаа” (дугуй ширээн хурал)

(4) Оролцогчид

Хабаровск, Тояма, Хэйлунцзян, Жилин зэрэг засгийн газарийн 300 илүү мэргэжилтэн нар

(5) Жилийн төлөвлөгөө

Одоо хүртэл, 2006 ~ 2009он, 2011онд бүр Влзавосток хотд нээж, удаа бүр 600 илүү хүмсийн улсын дотор гадаадын засагын газар оролцов .

Приморский Крайн засгийн газараас байгаль орчны Форумийг үргэлжилэн Влзавосток хотд нээх төлөвлөгөөтэй.

(6) Бусад

Нарийн байдал, доорх Homepage-д байна.

<http://naturewithoutborders.ru/>

3. 2011оны үйл ажиллагааны дүн

Олон улсын Байгаль орчны 5-р Форум “Хил хязгааргүй байгаль”

(1) Хэрэгжүүлэх цаг хугцаа

2011/10/6 ~ 7

(2) Хэрэгжүүлэх газар

Владивосток хот

(3) Хэрэгжүүлэх аргаа

Сэдэв : “Ногоон” эдийн засаг болгон өөрчлөх

Чуулганд, байгаль орчинийг хамгаалах, энерги хэрэглэхийг багасах ба бүтээмжийг дээшлүүлэх, жуулчлалыг хүгжүүлэх тухайхэлэлцээр хийв.

(4) Оролцогчид

Зүүн хойт Азийн бүс нутагийн эл улсын мэргэжилтэн нар 500 нэрэс орчим

2 . 2013оны тусгай төсөл

(1) Санал болгох төсөл

Но.	Төслийн нэр	Төсөл хэрэгжүүлэх бүс нутаг
1	Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн байгаль орчны хөтөлбөр	Тояма
2	Япон Тэнгис · Шар Тэнгисийн хөбөөдэх хөвөмөл будасын шинжлэл	Тояма
3	Олон улсын Байгаль орчны 7-р Форум“Хил хязгааргүй байгаль”	Приморский
4	Элсийг өргөнөөр хянах зохион байгуулалтын байгууламж	Тояма

(2) Бүс нутаг тус бүрийн оролцох хүсэлт гаргасан судалгааны дүн

(: Санал болгох бүс : Оролцох хүсэлтэй бүс)

Бүс		Төсөл No.	1	2	3
Япон	Аомори		-		
	Ямагата		-		
	Нийгата		-	-	-
	Тояма				
	Ишигава		-		-
	Хүкүи		-		-
	Киото		-		-
	Хёго		-		-
	Тоттори		-		-
	Шиманэ		-		-
	Ямагүчй		-		-
	Сага		-		-
	Иагасакй		-		-
Хятад	Лианонин			-	-
	Хэйлунцзян			-	
	Хэбэй				-
Солонгос	Kangwondo				-
	Chungcheongnamdo				-
	Gyeongsangnamdo				-
Орос	Амур		-	-	-
	Буриад		-	-	-
	Иркутск		-	-	-
	Хабаровск				-
	Приморский Край				
	Саха		-	-	-
	Сахарин		-	-	-
Забайкаль		-	-	-	
Монгол	Төв аймаг		-	-	-
	Сэлэнгэ аймаг		-	-	-
Оролцохыг хүссэн бүсийн тоо			4 орны 9 бүс	4 орны 18 бүс	3 орны 3 бүс

Төсл No.4 бол, оролцох хүсэлт гаргасан судалгаа үгүй.

(3) Санал дэвшүүлсэн байдал

① Төсөл No. 1 「Зүүн хойт Азийн орчин ахуйн дадлага проект」 (Тояма муж)

1. Зорилго

Засагын газар аж ахуйн хүрээ шинжлэх ухаанын хүрээгээс, сурагчид Зүүн хойт Азийн орчин ахуйн асуудалыг ойлгох (орчин ахуйн сайн дурийн ажил) тохиол хангахаар дамжин, тухайн байдалын танилтыг дээгшилүүлэхийн хамт, олон улсын орчин ахуйн хамтын ажиллагааны тухай ойлголтыг гүнзгийрүүлж, хувь биеэ дааж ажиллагаа хийж дэглэх чадвартаныг хүмүүжүүлэхыг зорлиго болгох.

2. Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа

(1) Хэрэгжүүлэх цаг хугцаа

2013оны 8сар

(2) Хэрэгжүүлэх газар

Солонгос, Kangwondo (төлөвлөгөө)

(3) Хэрэгжүүлэх арга

1 жил бүр эл засагийн газараас дараалан нээх

(4) Жил даралалын төлөвлг

нээх засагийн газараас жил бүр сэдэв сонгон хэрэгжүүлэх

2013оны 5сар оролцогчыг цуглуулах

2013оны 8сар дадлага проект хэрэгжүүлэх

(5) Хүлээгдэж буй үр дүн

- Зүүн хойт Азийн орчин ахуйн асуудалыг ойлгох ба хамтын ухамсар гүнзгийрэхийн хамт, орчин ахуйн хамгаалалтын ажилгаад оролцох идэвхиг дээшилэхийг хүсч байна. Бас, хамтаар тэмцээж хийх гэсэн санааны нэгдэл үүсэж, олон улсын тор сүлжээг байгуулахд хобогдоно.
- Орчин ахуйн асуудалыг шийдвэрлэх засагын газарт оролцоож, санал зөвлөгөө хийж чадах хүмсийг хүмүүжүүлэхийг хүснэ.

3. Оролцогч засаг захиргаануудаас туслалцаа дэмжлэг үзүүлэхийг хүсэх

(1) Туслалцаа дэмжлэгийн агуулга

a. Нээх засагийн газар (Kangwondo)

- сэдэвийн төлөвлөгөө, оролцох цуглуула, ажилтын нээлт
- тухайн газрын аж ахуйн хүрээ ба шинжлэх ухааны хүрээ дэх туслалцаа хүсэх

b. Оролцох засагийн газар

оролцогчыг цуглуулах • томилох

(2) Зардал өөрсдөө гаргахыг хүсэх

a. Зардал гаргах эсэх

Гаргана.

b. Зардлын тодорхойлолт

- Нээх улс точих замын зардалыг эл засагын газар даана.
- Тухайн газардэх зардал ба судалга нээх ардалыг, нээх засагын газар даана.

(3) Оролцохыг хүсэлт тавих засаг захиргаанууд

Зүүн хойд азийн бүс нутгийн засаг захиргааны холбооны бүх гишүүд.

② Төсөл No. 2 「Япон Тэнгис· Шар Тэнгисийн хөбөөдэх хөвөмөл будасын шинжлэл」 (Тояма муж)

1. Зорилго

Шинжлэлийн зорилго、 Үргэлжлэлий чанарт далайн хөбөөдэх бохирдолын байдалийг мэлэж、 далайн орчин ахуйн хамгаалалын арга хэмжээ, хаягдамл будасийн арга хэмжээзэргийн үндэсэн материл болгноо. Байцан шинжлэхээр дамжиж далайн эргийн арадын 「 хог хаяхгүй, далайн орчинг хамгаалах зоригийг хөмжүүлэх 」 гэх хамтын ухамсарийг бойжуулах орчин ахуйн сурган хүмүүжүлийг дэлгүүрэлнэ.

2. Ажил хэргийн агуулга

(1) Хэрэгжүүлэх цаг хугцаа

2013оны 4 сар ~ 2014оны 3сар

(2) Хэрэгжүүлэх газар

Япон Тэнгис · Шар Тэнгисийн хөбөө

(3) Хэрэгжүүлэх арга

Оролцох засагийн газараас багасурагч,анхан шатны дунд сургуулийн сурагч,ахлах сургууль болон нийгэм бүлэглэл зэрэгийн хамтын дэмжлэг доор хэрэгжүүлэх

(4) Жил даралалын төлөвлг

Тогтоо цгцй, Цаашдаа тохируулах

(5) Хүсэх дүн

- сүлио бүтээгдэхүүн зэрэгийн далайн хөвөөдх бохирдолын байдалйх барих

- 「 хог хаяхгүй, далайн орчинг хамгаалах зоригийг хөмжүүлэх 」 гэх

хамтын ухамсарийг бойжуулах орчин ахуйн сурган хүмүүжүлийг дэлгүүрэлнэ

3. Оролцогч засаг захиргаануудаас туслалцаа дэмжлэг үзүүлэхийг хүсэх

(1) Туслалцаа хүсэх агулгаа

- Байцаах далайн хөвөө сонгох

- Байцаалдйг хэрэгжүүлэх нийгэмбүлэглэлийн баталгаажуулах

- Байцаалдйг хэрэгжүүлэх нийгэмбүлэглэлийн удирдах, хэрэгжүүлэх

- Байцаалтын дүнийг тус Аймагд илтгэх

- Байцаалтын илтгэлийн нягтлах

(2) Зардал өөрсдөө гаргахыг хүсэх

а. Зардал гаргах эсэх

Гаргана.

б. Зардлын тодорхойлолт

Оролцох засаг захиргааны талаас хэрэгцээтэй зардлыг гаргах болно.

Хэмжүүр, хямсаа, безмен зэрэгийн хэрэгцээтэй машиныг худалдан оруулж ирэх,орон шилжихд хэрэглэх машины тос, гэрэл зураг зэрэгийн зардлийн нэг хэсэги тояма Аймагийн талаас гаргах болно.

(3) Оролцохыг хүсэлт тавих засаг захиргаанууд

Япон : Хогкайдo, Аомори Аймаг, Акита Аймаг, Ямагата Аймаг, Нийгата Аймаг,

Тояма Аймаг, Ишикава Аймаг, Фүкүи Аймаг, Кинюто Фү, Хиёго Аймаг,

Тоттори Аймаг, Шимане Аймаг, Ямагүчй Аймаг, фүкүока Аймаг, Сага Аймаг,

Иагасаки Аймаг

Хятад : Лионин Муж, Хэбэй Муж, Жиансү Муж

Солонгос : Kangwondo, Chungcheongnamdo, Gyeongsangnamdo

Орос : Иркутская область, Хабаровский Край, Сахалинская область

③ Төсөл No. 3 「Олон улсын Байгаль орчны 7-р Форум“Хил хязгааргүй байгаль”」
(Далайн эргийн ойролцоох бүс)

1. Зорилго

Байгаль орчныг хамгаалах одоогийн нөхцөл байдал болон асуудал, хэтийн чиглэл зэрэгбүх талаар хэлэлцэх.

Байгаль орчныг хамгаалах асуудлыг шийдвэрлэхтүхай улс ба бүс нутагын засаг захиргааний олон улсын чанар бүхүй ажйлийерөнхийлөн дүгнэх ба олон улсын хамтын ажиллагааний хөгжил.

2. Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа

(1) Хугацаа

2013 оны 10 сар

(2) Газар

Влазивосток хот

(3) Зохион байгуулах арга

- Эл засагийн газар, орчин ахуйн хамгаалалтд санаа тавих бүлэглэл ба мэргэжилтэнд, 5-дугаар удаагын олон улсын орчин ахуйн чуулган「Улсын хил хязгааргүй байгаль」ны нээлтийн тухай мэдэгдэж, оролцохыг хүсэх, эл засагийн газарийн орчин ахуйн байгууллагаын төлөөлөгчийг томилох.

- Форумын сэдэв : 「Улсын хилийг давсан бүс нутагын байгаль орчныг хамгаалах」

Зүүн хойт Азийн онцлогын нэг болох улсын хилийг давсан үзэгдэл өргөн хүрээ хязгаард байдаг. Зүүн хойт Азийн олон бүс нутаг ба далай ны өргөн цар хүрээнд хилийг давсан бүс нутаг болнло. Эх газар ба далайд улсын хилийг хөндлөн огтлох гол мөрөн (Амур гол, Уссури гол, Түманная гол) нуурын хөвөө эрэг дагуу (Ханка нуур) далай (Беринг далай, Охотское далай, Япон далай) зэргээр бүтэгсэн ерөнхий газар зүй бүхүй систем (экологи) болнло.

Тс бүрь адилгүй улсын болвэч, хилийг давсан бүс нутагын нэг хэсэгийн, байгаль орчныг байдал (далай тэнгисийн урсгал, атмосфер ба усний шилжилт хөдөлгөөн) болон байгалын баялагийн харилцаатай (загас, амьтаний нүүдэл) нарийн холбоо байдаг.

Бас энтэй холбогдэн, бохирдолыг багтаах олон янзынийн хувиралт, нэгэн улсын хилийг давсан бүс нутагаас бусад өөр улст шилжинэ.Түүний төлөө, шинжлэх ухааны судалгаа, далд байгалийн баялагыг хэмжээг таамаглах, үргэлжлэх бололцоо бүхүй байгаль орчныг хамгаалах ба байгаль орчний байцах салбарын тухай нягт олон улсын туслалцаа ба уялдуулах ны шаардэгдэж байна.

Энэ мэтийн асуултыг Олон улсын Байгаль орчны 7-р Форум“Хил хязгааргүй байгаль”」д хэлэлцэх төлөвлөгөөтэй.

(4) Хүлээгдэж буй үр дүн

Байгалийн баялгийг ерөнхийд нь ашиглах ба байгаль орчныг хамгаалах асуудлыг ерөнхийлөн хэлэлцэсэн үр дүн, шинжлэх ухаантан ба мэргэжилтэдийн хэрэгцээтэй санал хэрэгийг сонгох төлөвлөгөөтэй. Санаа тавиж байга бүлэглэлээс тараахааг дамжин, Зүүн хойт Азийн олон улсын байгаль орчний хамтын ажиллагааг өргөтгөхийг хүсэж байна.

3. Оролцогч засаг захиргаануудаас туслалцаа дэмжлэг үзүүлэхийг хүсэх

(1) Туслалцаа дэмжлэгийн агуулга

Байгаль орчныг хамгаалах ба зүй зохистой ашиглах үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллага, мэргэжилтнүүдэд форумын талаар мэдэгдэн, оролцохыг уриалах зэрэгцээ засаг захиргаануудын удирдагчийг томилно.

(2) Зардал өөрсдөө гаргахыг хүсэх

а. Зардал гаргах эсэх

Гаргана.

б. Зардлын тодорхойлолт

Оролцох засаг захиргааны талаас дараах зардлыг гаргах болно.

Оролцох засагын газараас Влазивосток хот хүртэлх замийн зардал ,
Влазивосток хот дэх хувын зардал (буудал, хоол) виз, даатгал зэргийн бичиг
баримт тай холбогдох зардалийг гаргана.

Форумд оролцох нөхцөл зэрэг дэлгэрэнгүй мэдээллийн талаар форумын вебсайтад
нийтлэх болно.

(<http://naturewithoutborders.ru/>)

(3) Оролцохыг хүсэлт тавих засаг захиргаанууд

Зүүнхөйд азийн бүс нутгийн засаг захиргааны холбооны бүх гишүүд

④ Төсөл No. 4 「Элсийг өргөнөөр хянах зохион байгуулалтын байгууламж」

(Тояма муж)

1. Зорилго

Ойрын жил, Зүүн хойт Азийн бүс нутагд элс зэрэг хил давах агаарын бохирдолын асуудал ил болж , түүний гшийдвэрлэхийн төлөө, нэгтэлтэй арга барилыг үндэслж орчин ахуйг өргөн хүрээгээс атгах нь чухал.

Тус цуулгаэд, улсын дотор гаднагын засагын газар аж ахуйн хүрээ шинжлэх ухаанын хүрээгээс тор байгуулж , элсиын нөлөөг атгах энгийн ажиглалтыг үргэлжлэн хэрэгжүүлэхийн хамт, түүний дүнг хожимын үр ажигтай арга барилын шийдвэр хэрэгжүүлэтийг холбохыг зорилго болгох.

2. Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа

(1) Хэрэгжүүлэх цаг хугцаа

2013 оны 4 сар ~ 2014оны 3сар

(2) Хэрэгжүүлэх арга

- Өнгөрсөн жилийн байцан шинжлэлийн дүнгийг эмхийлх

- Тухайн цаг хугцаа : 2009оны 3 сар ~ 2012оны 5 сар

Тояма Аймагаас байцаалтын дүнийг эмхдгээн, мэдээлэл хийх (сүлжээнд мэдэгдэх) .

(3) Жил даралалын төлөвлг (төлөвлөгөө)

2013оны 4сар ~ 9сар : Байцаалтын дүнийг цуглуулах

2013оны 10сар : Илтгэл хийх

(4) Хүлээгдэж буй үр дүн

Оролцогч нарийн харилцан ойлгох болон мэдээ солилцйдалыг идэвхжүүлэхийн хамт, Эл орондг бодтай байдйл болон сэдэвын тухай танилтайбайж, хожимын төсөвд үр бүтээлтэй байж дилнэ.

3. Оролцогч засаг захиргаануудаас туслалцаа дэмжлэг үзүүлэхийг хүсэх

(1) Туслалцаа дэмжлэгийн агуулга

Анкет байцаалтын (оролцох засагийн газарынсэтгэгдэл зэргэ) тусламж

(2) Зардал өөрсдөө гаргахыг хүсэх

a. Зардал гаргах эсэх

Үгүй .

b. Зардлын тодорхойлолт

(3) Оролцохыг хүсэлт тавих засаг захиргаанууд

Өнө болтал оролцохсон засагийн газар

Япон : Тояма Аймаг, Тоттори Аймаг, Ямагата Аймаг

Солонгос : Kangwondo, Chungcheongnamdo, Gyeongsangnamdo

Орос : Приморский Край, Хабаровский край

Монгол : Дорноговь Аймаг

Дараагийн координатын бүс

1. Дараагийн координатын бүсийн оролцох сонирхолтой бүсийн хэрэгжүүлэх ажил

- (1) Хэрэгжүүлэх хугацаа 2013 оны 1 сар
(2) Судалгааг хийх бүс Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн хамтарсан холбооны байгаль орчны зөвлөлийн гишүүн бүс (22 бүс)

2. Судалгааны үр дүн

Хүсэлт гаргасан бүс Тояма

Байгаль орчны хүрээлэнгийн үйл ажиллагааны байдал болон төлөвлөгөө

Он сар	Агуулга
2012 оны 10 сар	• 2012 оны тусгай төмөлийн хэрэгжилтийн байдал болон 2013 оны тусгай хөтөлбөрийн судалгаа Координатын бүс 2012 оны тусгай хөтөлбөрийн судалгааг хэрэгжүүлсэн. Үүнтэй холбогдуулан 2013 онд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж буй тусгай төсөл бүхий судалгааг хийсэн.
11 ~ 12 сар	• 2013 оны төслийн тусгай хөтөлбөрийн нэгтгэл Координэтийн бүс төсөл болгосон 2013 оны тусгай хөтөлбөрийг эмхэтгэсэн.
2013 оны 1 ~ 2 сар	• 2013 оны тусгай төлөвлөгөөгөөнд оролцохыг сонирхогчын судалгаа Координэтийн бүс Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн холбооны гишүүн бүс 2013 оны тусгай төлөвлөгөөнд оролцох согирхолыг судалсан.
3 сар	• 2013 оны хөтөлбөрт оролцохыг сонирхогчдыг судлах судалгааг багцалсан. Координэтийн бүсийн хөтөлбөрт оролцохыг сонирхогчдыг судлах судалгааг багцалсан.
(нийцтэй хэрэгжилт)	• Төслийн бүс ба оролцох сонирхолтой бүс нь тусгай төслийн хэрэгжилтийн талаар санал солилцох. • Санл нэгдсэн тохиолдолд зохистой тусгай хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх.
3 сар	• Байгаль орчны хүрээлэнгийн зөвлөлийн илтгэх хуудас Координэтийн бүс нь байгаль орчны хүрээлэнгийн үөвлөлийн илтгэлийг боловсруулж Зүүн Хойд Азийн холбооны бүс нутгуудад илгээх (Байгаль орчны эрдэм шинжилгээний хурал нь 2 жилд 1 удаа болдог) .
6 ~ 7 сар	• 2013 оны тусгай хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн байдал, 2014 оны төслийн тусгай хөтөлбөрийн судалгаа Координэтийн бүс нь 2013 оны тусгай хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн байдлыг судлах. Үүнтэй холбогдуулан 2014 онд хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн тусгай хөтөлбөрийн судалгааг явуулах. • 2014 онд тусгай хөтөлбөрийг багцлах Координэтийн бүс нь төсөл болгосон 2014 оны тусгай хөтөлбөрийг нэгтгэх.
Зунаас намар хүртэл	• Зүүн Хойд Азийн бүс нутагийн холбооны 11 дахь удаагийн байгаль орчны эрдэм шинжилгээний хурлыг зохион байгуулах (Хэлэлцүүлэг) • Одоог хүртэлх тусгай хөтөлбөрийн үр дүнийн тухай илтгэл • 2013 оны тусгай хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн байдал • 2014 оны тусгай хөтөлбөрийн төслийн байдал • Дараагийн Координэтийн бүсийн оролцоо